ੴ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ

ਤਰਨ ਸਿੰਘ 'ਵਹਿਮੀ'

-: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :-

ਤਰਨ ਸਿੰਘ 'ਵਹਿਮੀ'

ਪਿੰਡ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਪੁਰ, ਡਾ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਡਾ,
ਜ਼ਿਲਾ ਹਿਸਾਰ ।

ਕੀਮਤ : ਤਿੰਨ ਆਨੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

ਸ਼ੁਧੀ ਪੱਤਰ

ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੋ

ਪੰਨਾਂ	ਸਤ੍ਰ	ਅਸ਼ੁਧ	ਸ਼ੁਧ
੧	੨	ਪਾਣੀ ਕਰ	ਪਾਣੀਹਾਰ
੪	੫	ਮਾਂ ਬਾਪ	ਬਾਪ ਮਾਂ
੪	੧੬	ਬੁਤ	ਪੁਤ
੪	੧੯	ਰਥਦੀ	ਹੱਥਦੀ
੫	੩	ਵੇਖ ਜਰ	ਵੇਖੰ ਕਰ ਜਰ
੫	੧੨	ਤੁਸਾਂ	ਤੈਂਸਾ
੯	੯	ਥੋਹ	ਵੋਹ
੧੦	੧੬	ਹੋਰ	ਹਰੋ
੧੧	੬	ਨਾਲ	ਨਾਨ
੧੪	੫	ਦਸ	ਦਸੋ
੧੫	੫	ਤਾਣੀ	ਝਾਣੀ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	੬	
[illegible]	[illegible]	੨	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	੩
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	੩	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	੨
[illegible]	[illegible]	[illegible]	੭
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	੩	[illegible]
[illegible]	[illegible]	੨	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪਾਨੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਲਈ ਭਾਵ ਇਕੋ ਹਨ ।

ਰਾਮ ਭਗਤ ਕੋ ਪਾਣੀ ਗਰ ॥ ਗੋਂਡ ਮਹਲਾ ੫॥

ਪਾਣੀ ਅੰਦਰਿ ਲੀਕ ਜਿਉ ॥ ਵਾਰ ਆਸਾ ॥

ਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਾ ਮੈਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ।

—ਤਰਨ ਸਿੰਘ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ੴ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਕੁਝ ਵਾਕਫ਼ੀ ਲਈ

ਪਿੰਡ ਹਿੰਦੂ ਚੱਕ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ ਲਾਹੌਰੀਏ ਦੇ ਹਸਨ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਕੁਮਾਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਬਾਰਾਂ ਮਾਂਹ ਪੜ੍ਹੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪਦ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਪਾਣੀ" ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ :–

ਚੇਤਰ ਚਾਹ ਹੋਈ ਚਿਤ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ,
ਪੁਤ ਸਰਵਣਾ ਸਾਨੂੰ ਪਿਲਾਇ ਪਾਣੀ।

ਜਾਂ

ਚੇਤਰ ਚਿਤ ਜ਼ਬੀਦ ਦਾ ਸੰਗ ਵੇਖੋ,
ਕਾਰਨ ਸੱਯਦਾਂ ਬੰਦ ਕਰਾਏ ਪਾਣੀ।

ਦਰਦ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰਾਂ ਮਾਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬੜੇ ਸ਼ੌਕ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ : ਪਿਤਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜੇਹੀ ਕਵਿਤਾ, ਕਿੱਸੇ ਵਾਂਗੂੰ ਲਿਖੋ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਤ ਉਤੇ "ਪਾਣੀ" ਹੀ "ਪਾਣੀ" ਆਵੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਫੋਟੋ ਤੇ ਸਤਿਜੁਗ ਦੇ ਇਕ ਬਸੰਤ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ "ਕੌਮੀ ਕਵੀ" ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਂ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਕੌਮੀਅਤ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਏ।

ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਦਮ ਦਾ ਕੀ ਵਸਾਹ ਏ, ਕਲਮ ਦਾ ਨਾਮ ਕਮਾਈ ਵਾਂਗ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਏ। ਸੋ ਓਦੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਖੋਜ ਤੇ ਸੂਝ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਏਹ ਬੰਦ ਲਿਖ ਦਿਤੇ। ਪਰ ਛਪਵਾ ਨ ਸਕਿਆ।

ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਜਾਣ ਮੈਂ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤੇ ਜੋਹੜੇ "ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਵਲੋਂ ਤਰਨ ਸਿੰਘ ਵਹਿਮੀ ਹਿੰਦੂ ਚੱਕ" ਨੂੰ ਅਖਰ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਛੰਦ ਰਚ ਕੇ ਅੰਤ ਉਤੇ "ਪਾਣੀ" ਸ਼ਬਦ ਲਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰੀਝ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਏ।

"ਪਾਣੀ" ਨੂੰ ਕਈ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਏ, ਸਿਆਣੇ ਪਾਠਕ ਆਪ ਹੀ ਸਮਝ ਜਾਣਗੇ।

ਤਰਨ ਸਿੰਘ 'ਵਹਿਮੀ'
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਪੁਰ, ਜ਼ਿ: ਹਿਸਾਰ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ

ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਪੁਤ, ਸਾਧੂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਾਨ ਸਾਰੰਗ ਦਾ,
ਪੜ੍ਹ ਰਾਮ ਮਿਲਖੀ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਏ ਪਾਣੀ।

ਕਰਬਲਾ ਹੁਸੈਨ ਜਿਵੇਂ ਸਰਵਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ,
ਲੈਣ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਮੋਏ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤਜਾਏ ਪਾਣੀ।

ਬਾਰਾਂ ਮਾਂਹ ਬਾਰੇ ਇਸ, ਕਿੱਸਿਆਂ ਆਕਾਰ ਬੇੜੇ,
ਤੇੜੇ ਸਾਰੀ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸੁਹਾਏ ਪਾਣੀ।

ਆਂਹਦਾ : "ਕਵੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਹੋ, ਪਿਤਾ ਜੀ ਹੈ ਚਾਂਹਦਾ ਚਿਤ,
ਲਿਖ ਨਵੀਂ ਝਾਕੀ ਐਸਾ ਦੇਵੋ ਕੋਈ ਛਪਾਏ ਪਾਣੀ।

ਨੰਸਰ ਬਸੰਤ ਵਿਚ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ,
ਅੱਖਰ 'ਕੌਮੀ-ਕਵੀ' ਚਿਤ੍ਰ ਤੁਸਾਂ ਪਰ ਪਾਏ ਪਾਣੀ[2]।"

ਵੇਖਿਆ, ਭੁਲੇਖਾ ਨਾਹੀਂ, ਲੇਖਾਂ ਕਾਵਿ ਆਪ ਦੀ ਨੂੰ,
ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਸੁਰੇਖਾ ਲੇਖਾ ਰਚਨਾਏ ਪਾਣੀ।

ਦਮ: ਦਾ ਵਿਸਾਹ ਕਮ, ਕਲਮ ਦਾ ਕੰਮ ਖਾਸ,
ਕਾਇਮ ਨਾਮ,ਕਰਨੀ ਜਿਉਂ, ਕਲਮ ਰਖਾਏ ਪਾਣੀ[3]।

ਪੁਤ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬੁਤ ਉੱਤਮ ਵਿਚਾਰ ਕਹਿਆ,
ਬਹਿਆ ਚਿਤ ਰੁਤ ਘਾਹ ਜਿਉਂ ਤੁਰਤ ਉਗਾਏ ਪਾਣੀ।

---

1. ਸਾਰੰਗ ਪਾਣੀ=ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ।
2. ਹਥੀਂ।
3. ਰੱਬ ਦੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਖਿਆਲ ਆਵੇ, ਹਾਲ ਲਿਖਾਂ, ਲਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕੋਟਲੇ ਚਿ,
ਕਰ ਗਏ ਕਮਾਲ ਓਮਿੰ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਵਹਾਏ ਪਾਣੀ।
ਅਮੀਂਸਰ[1] ਗਊ-ਘਾਤ-ਘਰ, ਵੇਖ ਜਰ ਸਕੇ ਨ,
ਨਿਡਰ ਹੋਏ, ਅਮੀ ਸੋ ਆ ਨ੍ਹਾਏ ਪਾਣੀ।
ਏਸ ਤੋਂ ਵੀ ਖਾਸ, ਮਨ ਵਿਘਨ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਣ,
ਆ ਪਿਆ ਧਿਆਨ ਰਾਨ ਰਿਹਾ ਜੋ ਲਿਖਾਏ ਪਾਣੀ।
"ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ" ਵਲੋਂ ਤਰਨ ਸਿੰਘ ਵਹਿਮੀ ਹਿੰਦੂ ਰਕ,
ਹਿੰਦ ਸਾਮ[2] ਰਾਮ ਗੁਰ[3] ਸੁਰਤ ਪ੍ਰਥਾਏ ਪਾਣੀ।

ਸੱਸਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਕਹਿੰਦੇ, ਪੀਣ ਆਇਆ ਪਾਣੀ?
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਸਿਆ ਔਰ ਜਿਗਰਾ,
ਤੁਸਾਂ ਮੋੜਿਆ, ਨ ਸੀ ਪਿਆਇਆ ਪਾਣੀ।
ਜਿਸ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕਟਵਾਇਆ,
ਅੱਖੋਂ ਆਇਆ ਨ ਮੂੰਹੋਂ ਅਲਾਇਆ ਪਾਣੀ।
ਦੇ ਥਾਪਣਾ ਟੋਰੇ ਗੁਰ ਸੁਤ ਪਾਸੋਂ,
'ਵਹਿਮੀ' ਮੋੜ੍ਹ ਮਤ ਕਿਹੜੀ ਮੰਗਾਇਆ ਪਾਣੀ।

ਫੱਫਾ ਫਰਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਣੇ ਕੁਨਬੇ,
ਸੁਣਿਆਂ, ਚਾਂਹਵਦਾ ਗਿਆ ਹੁਸੈਨ ਪਾਣੀ।

---

1. ਅਮੀਂਸਰ=ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
2. ਦਸਮ ਜੀ ਹਿੰਦ ਸਾਮ=ਹਿੰਦ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ)
3. ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਦਸਰਥ ਮਾਰ ਕੇ ਤੀਰ ਸੀ ਪਾਰ ਕੀਤਾ,
ਸਰਵਣ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਗਿਆ ਲੈਣ ਪਾਣੀ।
ਮਰੇ ਪੁਤ ਦਾ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਸਨਿਹਾਂ,
ਆਹੀਂ ਮਾਰ ਮੋਏ ਬਿਨਾਂ ਨੈਣ ਪਾਣੀ।
'ਵਹਿਮੀ' ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਦਲ ਵੇਖ ਮੁੜਨਾ,
ਹਿਸ ਕਿਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਐਨ ਪਾਣੀ'।

ਪੱਪਾ ਪਾਸ਼ ਕੁਰਬਾਨੀ ਚਿ ਪੰਥ ਪੈਦਾ,
ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੱਤ ਦਾ ਸਿੰਜ ਪਾਣੀ।
ਕੱਟੇ ਕੇਸ ਨ ਗਏ ਸਿਦਕ ਧਾਰੀਆਂ ਦੇ,
ਕੱਢ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਪਿੰਜ ਪਾਣੀ।
ਸੇਵਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਖ ਕੋ ਵਿਚ ਸਭਨਾਂ,
ਪਾਣ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਮੂੰਹ, ਬਿਨਾ ਰਿੰਜ ਪਾਣੀ।
'ਵਹਿਮੀ' ਵਿੱਥ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਵੇਖ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ,
ਮੁੜੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਮੰਗੇ ਇੰਜ ਪਾਣੀ।

---

1. ਭਾਵ : ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੁਹਤਰੇ ਹੁਸੈਨ ਹੁਰੀਂ ਸਣੇ ਕੁਨਬੇ ਦੇ ਤ੍ਰਿਹਾਏ ਮਰ ਗਏ।

ਤੇ ਦਸਰਥ ਨੇ ਤੀਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਗਏ ਸਰਵਣ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ਸਰਵਣ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਮਾਪੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਮਰਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਮਰ ਗਏ।

ਪਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਦਲ ਵਿਚੋਂ ਪਿੱਠ ਭੁਆ ਕੇ ਮੁੜਨਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣਾ ਕਿਸੇ ਆਦਿ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਘਾੜਤ ਘੜੀ ਉਹਨਾਂ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਢੋਇਆ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਨੰਨਾ ਨੀਮ ਇਰਾਦਾ ਨ ਕਹੋ, ਮੂੜਿਆ,
ਕਿਹਾ ਲਾਡਲੇ ਉਮਰ ਸੁਭਾ ਪਾਣੀ।
ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਛੋਟਾ ਗਿਆ ਛੁਪ ਨੀਹੇਂ,
ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਨੈਣੀਂ ਵਹਾ ਪਾਣੀ।
ਕਿਹਾ : "ਆ ਪਿਛੋਂ ਗਿਆ ਪਹੁੰਚ ਪਹਿਲਾਂ,
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖਿੰਡਦੇ ਮੇਰੇ ਹਵਾ ਪਾਣੀ।"
'ਵਹਿਮੀ' ਛੋਟਿਆਂ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਐਸਾ,
ਬੜੇ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਬਾਲ ਬਣਾ ਪਾਣੀ[1]।

ਵੱਵਾ ਵੱਲੋਂ ਨ ਵੇਖਣ ਕੁਵੱਲ ਵੱਲੋਂ,
ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਦੀ ਮੇਲ ਮੱਸ ਪਾਣੀ।
ਧਰਿਆ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਮ ਜੁਝਾਰ ਜਿਸਦਾ,
ਮੋੜਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਰਾਂ ਕਰ ਵੱਸ ਪਾਣੀ।
ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਕਾਲਾ,
ਕੋਹ ਬੱਕਰੇ ਡੋਲ੍ਹਣਾ ਦੱਸ ਪਾਣੀ।

---

1. ਜੇ ਇਹ ਕਹੀਏ ਕਿ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਬਾਲ ਉਮਰ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਪਾਣੀ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਨੀਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਰੋਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਥੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀਰ ਪਹਿਲੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰਾਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਪਿਛੇ ਕਿਉਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹਾਂ (ਰਵਾਇਤ ਹੈ) ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਛੋਟਿਆਂ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਲਈ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬ-ਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣਾ ਵਾਧੂ ਘਾੜਤ ਪਰਚਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

'ਵਹਿਮੀ' ਲਿਖਿਆ ਏ ਜੁਗਾਂ, ਦੰਭ ਮੰਦਾ,
ਏਸ ਵਾਕ ਨੂੰ ਕਰੇ ਬੇ-ਰੱਸ ਪਾਣੀ।

ਤੱਤਾ ਤੱਤ ਨ ਮੱਤ ਵਿਚਾਰ ਸੱਕੀ,
ਹਾਨ ਛਾਂਗ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਬਹਾਨ ਪਾਣੀ।
ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਤਲਵਾਰ ਕਰ ਪਾਰ ਪੰਜਾਂ,
ਦੱਸੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤਿ ਮੁੜ-ਜਾਨ ਪਾਣੀ[1]।
ਮਿਲ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਨ, ਭਰਮ ਹੀ ਰਹੇ,
ਆਵੇ ਮਨ ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮਾਨ ਪਾਣੀ।
ਕਹਿਣ ਸੱਚੇ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਪਾਜ ਕਾਰੀ,
ਲਵੋ ਆਪਣਾ ਲੂਣਾਂ ਬਣਾਣ ਪਾਣੀ[2]।

---

1. ਫਿਰ ਜਾਨ ਪਾਣ ਵਾਲੀ।
2. ਵੱਲ ਛੁਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਜੇਹੋ ਜੇਹੀ ਜਾਚ ਆਪਣੇ ਪਖ ਲਈ ਆਈ ਸਿਆਹੀ ਪਾਣੀ ਰਲਾ ਲਿਖ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ (ਜੰਗ ਵਿਚ ਜੂਝਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਰ) ਧਰਦੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਕਾਇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮੋੜਨਾ, ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ?

ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ: ਕੁਝ ਲੋਕ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖੀ ਸਜਾਣ ਵੇਲੇ ਬੱਕਰੇ ਮਾਰੇ ਸਨ। ਇਹਦਾ ਅਰਥ ਏਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੰਭ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧੋਖਾ ਹੀ ਤਾਂ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗਦੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਹਨ, ਪਰ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਵਢਦੇ ਬੱਕਰੇ ਹਨ। ਮੋਇਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਿਵਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਬਕਰਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢਣਾ ਮੰਨ ਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਰਾਰਾ ਰੱਤ ਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਤੱਤ ਛੋੜਨ,
ਮੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਗਿਆ ਪਾਣੀ।
ਕਲਮ ਕਵੀ ਦੀ ਯਾਦ ਉਲਾਦ ਵਾਂਗੂੰ,
ਵਾਧੂ ਕਟਨ ਗੰਦਾ ਜਿਉਂ ਤ੍ਰਬਿਹਾ ਪਾਣੀ।
ਕਿਤੇ ਲਿਖਣ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁੜ ਆਇਆ,
ਦਸਮੇਸ਼ ਦਾ ਜਿਗਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿਆ ਪਾਣੀ।
'ਵਹਿਮੀ' ਚਾਹਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਸਿਖ ਮੰਗੇ,
ਗੁਪਤ ਛਾਂਗ ਕੇਹ ਡੋਲ੍ਹਣਾ ਕਿਹਾ ਪਾਣੀ।

ਨੱਨਾ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਦੇ ਕਹਿਣ ਵੇਲੇ,
ਬਾਣੀ ਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਨਿਰਮਲ ਗੰਗ ਪਾਣੀ।
ਚੰਗੀ ਚੁਪ ਉਸ ਸ਼ੋਭਾ ਤੋਂ ਕਰੋ ਤੋਬਾ,
ਜਿਹੜੀ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਚਿ ਭੰਗ ਪਾਣੀ[1]।
ਨਹੀਂ ਵੱਤ ਉਹ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਲ ਆਉਂਦਾ,
ਜਿਹੜਾ ਜਾਂਵਦਾ ਪੁਲਾਂ ਚੋਂ ਲੰਘ ਪਾਣੀ।
'ਵਹਿਮੀ' ਕਵੀ ਜਿਉਂ ਰਵੀ ਅੰਧੇਰ ਮੇਟੇ,
ਹੋਤੇ ਸਭਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਰਬੰਗ ਪਾਣੀ[2]।

---

1. ਸ਼ੋਭਾ ਵਿਚ ਭੰਗ ਪਾਣ ਵਾਲੀ ਏ।
2. ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਏ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮਤ ਤੋਂ ਉਲਟ ਆਪਣੀ ਮੱਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਲਿਖ ਲਿਖ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕਾਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਦੇ ਕਿ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਮੁੜ ਥਾਂ ਸਿਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਚਾਨਣਾ ਦੇਵੇ ਤੇ ਸਭ ਨਾਲ ਸਨੇਹ-ਭਰਿਆ ਵਰਤਾਰਾ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਜਲ ਹਰ ਰੰਗ ਵਿਚ ਮਿਲ ਉਹ ਰੰਗ ਹੋ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਰਮ ਹੈ ਤਰਨ ਸਿਧਾ,
ਵੱਗੇ ਕਿਤਨਾ ਹੀ ਤੇਜ਼ ਵਾਹ ਪਾਣੀ।
ਸਿੰਘ ਖਾਏ ਨ ਜੂਠ, ਨ ਝੂਠ ਵਰਤੇ
ਪਰਤੇ ਅਸਲਿਉਂ ਨ ਪੀ ਚਾਹ ਪਾਣੀ।
ਸਿੰਘ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰ ਕੇ,
ਫੇਰ ਭਰੀ ਥਾਲੀ ਉਪਰ ਸਾਹ ਪਾਣੀ।[1]
'ਵਹਿਮੀ' ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਪੜਦਿਆਂ ਵਿਚ ਪਚਦਾ,
ਪਥਰ ਰੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਢਾਹ ਪਾਣੀ।[2]

'ਵਹਿਮੀ' ਵਹਿਮ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ ਵਾਲੇ,
ਪੈ ਵੇਖਿਆ ਵਾਂਗਰਾਂ ਪੁਣ ਪਾਣੀ।
'ਖੋਜੀ ਉਪਜੈ' ਵਾਕ ਵਿਚਾਰ, ਪੜ੍ਹ ਕੇ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਿਗੁਣਿਆਂ ਚਿ ਗੁਣ ਪਾਣੀ।[3]
ਸਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜੇ,
ਨਹੀਂ ਵਾਕ ਵਿਚ ਵਿੱਥ ਹੈ ਹੁਣ ਪਾਣੀ।[4]
ਇਸ ਰਾਹ ਬਣ ਬਾਜ਼ ਦਲੀਲ ਪਹੁੰਚਾ,
ਹੋਰ ਨਦੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਧੁਣ ਪਾਣੀ।

---

1. ਖੀਰ ਭਰੀ ਥਾਲੀ ਉੱਤੇ ਸੁਆਹ ਪਾਣੀ।
2. ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਫੇਰ ਕਿਸੇ ਵਜਹ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲਿਖ ਦਿਤਾ, ਪਹਿਲੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਲੁਕਾਨ ਲਈ—ਪਰ ਸੱਚ ਸੌ ਪੜਦੇ ਪਾੜ ਕੇ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
3. ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ।
4. ਪਾਉਣੀ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦ ਰਖਕ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਗੁਰ ਨੂੰ,
ਗੁਰਤਾ ਦੇ ਕਿਹਾ ਸਮੇਂ ਇਸ਼ਨਾਨ ਪਾਨੀ।
ਹੋਵੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮੇਰੋ ਅਵਤਾਰ ਦੇਨੀ,
ਲਿਖਿਆ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਅਲਖ ਫੁਰਮਾਨ ਪਾਨੀ।[1]
ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ,
ਹੁਝਾਂ ਭੈ, ਭੀ ਲੈ ਕੁਝ ਨਾਲ ਪਾਨੀ।[2]
ਦਸੀ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਦਸਮ ਪਛਾਣ ਨਾਭੇ,
'ਵਹਿਮੀ' ਮੰਗੇ ਜਿਉਂ ਤੱਸੀ ਜ਼ਬਾਨ ਪਾਨੀ।

ਢੱਕ ਢਕਰ ਕੁਸੰਗ ਸੰਗ ਮਿਲ ਸੋ ਭੀ,
ਹੋਇਆ ਸੱਖਣਾ ਟਿੰਡ ਜਿਉਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ।
ਨਿਕਲ ਗਈ ਸੀ ਜੀਉਂ ਪਰ ਜਬਰ ਹੋ ਜੋ,
ਪਾ ਲਈ ਸੋ ਖਬਰ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ।
ਹੈਸੋ ਪਰਤਣਾ ਛੱਜ ਤਾਂ ਵਰਤਣਾ ਸੀ,
ਪਿੰਡ ਪਤਾ ਸੀ ਗੇਣਤੀ ਦਿਨਾਂ ਪਾਣੀ।

---

1. ਪਾਣੀ–ਭਾਵ ਹਥੀਂ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਥੀਂ ਲਿਖਿਆ।
2. ਹੁੱਝਾਂ ਦੇ ਡਰੋਂ ਤੇ ਕੁਝ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਰ ਕੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

'ਵਹਿਮੀ' ਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅੰਗ ਲੀਤੇ,
ਥੋਤੇ ਬਹੁਤ ਜੋ ਗੱਪਲੇ ਗਿਨਾਂ ਪਾਣੀ।'

—o—

ਮੈਂ ਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਪੁਸਤਕਾ "ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ" ਵਿਚ ਆਖੇ ਹਨ :–

੧. ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮੁੜ ਕੇ ਆ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣਾ ਝੂਠ ਹੈ।

੨. ਗੁਰੂ ਦਸਮ ਜੀ ਦਾ ਸਿਖੀ ਸਜਾਣ ਵੇਲੇ ਬੱਕਰੇ ਮਾਰਨਾ ਝੂਠ ਹੈ।

੩. ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਮੇਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਂਗ ਲਿਖ ਕੇ–ਫੇਰ ਲਿਖਣਾ "ਆਗਿਆ ਭਈ

---

1. ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਭਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨੰਦੇੜੋਂ ਬਾਦ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫੇਰ ਪਰਤ ਭੀ ਗਏ। ਉਹ ਵਾਰਤਾ ਵਖਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਰਤੇ। ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਤੇ ਭੀ ਪਰ ਦੱਸ ਨ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਣਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਕਿਉਂ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਜੇ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ, ਉਮਰ, ਪਿਤਾ ਆਦਿ ਦਾ ਪਤਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਅਰਥਾਤ ਸੱਚ ਲੁਕ ਨ ਸਕਿਆ। ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੀ ਸਨ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਬੀ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ" ਝੂਠ ਹੈ।

੪. ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਭਾ ਦਾ ਦਸਮ ਜੀ ਨੂੰ ਨਦੇੜੋਂ ਬਾਦ ਕਈ ਥਾਈਂ ਔਣਾ ਸਾਬਤ ਕਰ ਕੇ ਫੇਰ ਮੁਕਰਨਾ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਹ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨ, ਝੂਠ ਹੈ। ਜੇ ਸੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਲਾਣੇ ਥਾਂ ਦੇ, ਫਲਾਣੇ ਦੇ ਪੁਤਰ ਅਤੇ ਏਨੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਨ। ਭਾਵ ਇਹ ਥਹੁ ਤਾਂ ਦੇਂਦੇ ਜੇ ਪੱਲੇ ਸੱਚ ਹੁੰਦਾ—ਪਹਿਲੇ ਲਿਖੇ ਤੋਂ ਮੁਕਰਨਾ ਝੂਠ ਹੈ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਹਰੋ ਨਦੀ ਕੰਢੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਲਈ ਜਾ ਮਿਲੇ ਸੀ।

—o—

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਸਾਰ

ਬਾਰਾਂ[1] ਲਿਖੇ ਇਹ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ,
ਨ੍ਹਾਂ ਸੀ ਗੜਬੜੀ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ ਪਾਣੀ।
ਸਦਾ ਖਟਣ ਦੇ ਹੱਟ ਇਤਿਹਾਸ ਹੁੰਦੇ,
ਵਿਚ ਰਾਸ ਚਾਹੀਏ ਖਾਸ ਖਾਸ ਪਾਣੀ।
ਦੱਸ ਖੂਹ ਹੀ ਹੋਵੇ ਬੇਰੌਸ ਜੇਕਰ,
ਤੱਸੇ ਕਿਥੋਂ ਹੋਇ ਨਾਸ ਪਿਆਸ ਪਾਣੀ।
ਗੁਰੂ ਅੰਧੁਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਅਖੀਰ ਜੇਕਰ,
ਸੋਝੀ ਸਤ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਸ ਪਾਣੀ।
ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਣਾ, ਪੰਥ ਦਾ ਭਾਰ ਚਾਣਾ,
ਗੁਥਾ ਰਿਦੇ ਦਾ ਰਿੰਨ੍ਹਣਾ ਮਾਸ ਪਾਣੀ।
ਮਹਾ ਨਾ ਪਸੰਦ ਦੁਰਗੰਧ ਗੋਹੇ,
ਸੋਹੇ ਬਾਗ ਦੇ ਪੰਧ ਸੁਬਾਸ ਪਾਣੀ।
ਬਾਇਰ ਸੂਰਮੇ ਧਰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ,
ਕਾਇਰ ਦਮ ਮਾਰਨ ਕਮ ਰਾਸ ਪਾਣੀ।
ਬੋਲ ਰਸ ਸੁ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਦੂਣਾ,
ਊਣਾ ਤੋਲ ਨ ਸਰਸ ਕਿਆਸ ਪਾਣੀ।[2]

---

1. ਬਾਰਾਂ ਬੈਂਤ ਤੇ ਤੁਕਾਂ ਜੋ ਉਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
2. ਪਾਈ ਜਾਵੇ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਹੈ ਸ਼ੋਕ ਭੀ ਤੋਕ ਗ੍ਰਿਸਤ ਭਾਰਾ,
ਕਠਨ ਗੁਰੂ ਮਤ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਣੀ।
ਨਫ਼ਸਦਾਰੀ ਦੀ ਹਵਸ ਅਜੇਹੀ ਕਾਰੀ,
ਭਾਰੀ ਜੋਧੋਂ ਜਿਉਂ ਅਧਾ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ।
ਪਰਚਾ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦਾ ਚਰਚਾ ਮਨ ਤਾਣੀ,
ਖਾਣਾ, ਲਿਖਣਾ, ਗਾਣਾ, ਬਿਲਾਸ ਪਾਣੀ।
'ਵਹਿਮੀ' ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ,
ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਗਹਿਰ ਇਤਿਹਾਸ ਪਾਣੀ।[1]

--o--

1. ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੂੜ ਕੁਸੱਤ ਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

* ਸ਼ਾਇਰ ਵਲੋਂ ਨੋਟ *

ਮੈਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਸਿਆ ਹੈ।

ਵਿਚਲੇ ਬਾਰਾਂ ਬੈਂਤਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਝੇ ਸੋਚੇ ਖਿਆਲ ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਅਤੇ ਅੰਤਲੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਤੁਕਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਹੁੰ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਤ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ :-

੧. ਪੰਜ ਨਿਰਨੇ	ਕੀਮਤ ॥)
੨. ਸੋਰਠ ਬੀਜਾ	॥)
੩. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੰਦੇੜੋਂ ਬਾਦ ਦਾ ਜੀਵਨ	੧॥)

ਤਰਨ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਪੁਰ।
ਹੈ ਸਤਿਗੁਰ ਮੇਰਾ ਰਾਮ ਗੁਰ।
ਮੈਂ ਕੌਮੀ ਕਵੀ ਹਾਂ ਜਾਨ ਲੇਹੁ।
ਭੁਲ ਬਖਸ਼ ਉਤਸ਼ਾਹ ਗਿਆਨ ਦੇਹੁ।

ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ :-

ਤਰਨ ਸਿੰਘ 'ਵਹਿਮੀ'
ਪਿੰਡ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਪੁਰ, ਡਾ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੜਾ,
ਜ਼ਿਲਾ ਹਿਸਾਰ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

'ਨਵਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼', ੧੬੮੧ ਪਹਾੜ ਗੰਜ,
ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ।

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com